

วะบิ-ชะบิ ความงามที่ไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์แบบ Wabi-Sabi: A beauty does not necessitate perfection

นารีนาท เหลียงทอง

Nareenath Leangtong

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya university

Corresponding Author, E-mail: ploy@sawangtextile.com

Received December 13, 2022; Revised January 21, 2023; Accepted: June 30, 2023

บทคัดย่อ

วะบิ-ชะบิเป็นความงามที่เกิดกับทุกสิ่งทุกอย่างในธรรมชาติโดยปล่อยให้ธรรมชาติทำงานโดยไม่ก้าวก่ายมากเกินไป ทำให้เรามองความงามตามผ่านสิ่งต่าง ๆ ผ่านเรื่องราวและกาลเวลา การมองว่าสิ่งต่าง ๆ มีความสวยงามในแบบของมันเองในทุกสภาวะ ทำให้ปลุกฝังลงไปจิตใจเราว่าความไม่สมบูรณ์แบบของโลกนี้มีอยู่ทั่วไป ส่งผลให้เรามองสิ่งต่าง ๆ ผ่านเลนส์ตาใหม่ที่เข้าใจชีวิตว่าสิ่งต่างๆ ในโลกล้วนไม่เที่ยง ไม่สมบูรณ์แบบและไม่เสร็จสิ้น ทุกอย่างเป็นเช่นนั้นเอง เมื่อเราเข้าใจในความจริงข้อนี้ทำให้เราใช้ชีวิตได้ง่ายขึ้นและทุกข์น้อยลงกับสิ่งรอบตัว

คำสำคัญ: ความสุข; ความไม่สมบูรณ์แบบ; ความงาม; วะบิ-ชะบิ

Abstract

Wabi-Sabi is a beauty that combines philosophical thought of Taoism and Zen. Wabi-Sabi is the beauty that happens with everything in nature by letting nature does its work with-out being too intrusive. It teaches us look at beauty through things, stories and time by looking the beauty in them. Everything has the beauty in its own way no matter what condition is. It, thereby, reminds us that the imperfections of this world are everywhere. By virtue of this, the writer argue that we can choose the best things explained by Wabi-Sabi to benefit the daily life. Once we see things through a new lens and understands life of the world which are

impermanent, incomplete, and unfinished as everything is always like that. Consequently, such understanding and acceptance of truth would make life easier and less suffering from our surroundings.

Keyword: Happiness; Imperfect; Beauty; Wabi-Sabi

บทนำ

บทความนี้ผู้เขียนต้องการใช้ท่วงทำนองแบบภาษาพูด เพื่อนำเสนอความเป็นวาปี-ซาปี ผู้เขียนต้องการนำเสนอรูปแบบการสื่อสารที่เป็นมิตรกับผู้อ่าน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย เนื่องจากธรรมชาติของวาปี-ซาปีจะใช้การสื่อสารผ่านความรู้สึก ผู้เขียนจึงส่งผ่านความรู้สึกวาปี-ซาปีที่อ่อนนุ่ม เข้าถึงง่าย ผ่านบทความนี้ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ สิกวาปี-ซาปีไปด้วยกัน

วาปี-ซาปี คืออะไร? คำว่า ‘วะปี-ชะปี’ เป็นทั้งวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ ค่านิยม เป็นแนวคิดและปรัชญา และเป็นอะไรอีกหลายๆ อย่างที่ หล่อหลอมให้คนญี่ปุ่นชื่นชอบและเห็นคุณค่าของความเรียบง่าย ความไม่สมบูรณ์แบบและความไม่จริง ยั่งยืนของ สิ่งรอบๆ ตัว เมื่อเราได้ยินคำว่าวะปี-ชะปี เราจะนึกถึงคำศัพท์ต่างๆ เช่น ไม่เพียวย ไม่สมมาตร ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่เสร็จสิ้น ผิดปกติ ริ้วรอยของกาลเวลา ธรรมชาติ โหยหาอดีต อินทรีย์ ดิบ สะกดข่ม สาก หยาบกร้าน สงบงาม เรียบง่าย ตึ๋มดำ แฝงเร้น มีสัมผัสพื้นผิว ต่ำต้อย (เลนาร์ด โครน, 2562) ถ้าจะให้เห็นภาพชัด กว้านั้นของวะปี-ชะปี คือ ถ้วยชา รูปทรง บิดเบี้ยวที่ปั้นด้วยมือ มอสสีเขียวครึ้มที่เกาะอยู่บนหิน กำแพงปูนที่สี หลุดจนเห็นอิฐ ด้านใน ต้นไม้ที่ใบร่วงหมดต้น จนเหลือแต่กิ่งก้านโล้นๆ หรือทางเดินหินตะปุ่มตะป่ำในสวน เป็นต้น ตัวอย่างข้างต้น น่าจะพอให้ผู้อ่านเห็นภาพ ตามได้พอสมควรว่าความหมายของวะปี-ชะปีคืออะไร

แต่เดิม คำว่า ‘วะปี’ หมายถึง ความยากแค้น ความยากไร้ในการใช้ชีวิตตามลำพังในธรรมชาติ จิตวิญญาณ คนญี่ปุ่น “วะปี” แปลตรงตัวทางภาษาญี่ปุ่นจะแปลว่า ความเรียบง่าย สมถะ ส่วน ‘ชะปี’ คือ ความหนาว ขาด แคลน ร่วงโรย ถ้าแปลจากปรัชญาของคนญี่ปุ่นจะหมายถึง ความรู้สึกของ ความเงียบสงบ สภาพจิตใจที่สงบนิ่ง เมื่อ นำสองคำนี้มารวมกัน จึงกลายเป็นปรัชญาของความงามที่เตือนให้เรามองเห็นรายละเอียดเล็กๆ ในชีวิตแล้วพอใจ ไปกับมัน เพราะทุกสิ่งล้วนไม่สมบูรณ์แบบ มีความเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา วะปี-ชะปีจึงเป็นความงามอีกมุม ที่ไม่ใช่บรรทัดฐานความงามอย่างที่เราหลายคนเคยเข้าใจ แต่คือความงามจากการเห็นคุณค่าของความเรียบง่าย การค้นพบความสวยงามท่ามกลางสิ่งที่แสนธรรมดา ตลอดจนการยอมรับในความไม่สมบูรณ์แบบของสิ่งที่เกิดขึ้น และนั่นคือเสน่ห์ของความสวยงามในแบบ วะปี-ชะปี (เบท เคมป์ตัน, 2563)

ทำไมเราจึงหลงใหลความสวยงามที่ไม่สมบูรณ์แบบ? เมื่อเราพูดถึงความงามเชื่อว่าหลายคนน่าจะนึกถึงความงามอันไร้ที่ติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมักเป็น ความงามอันสมบูรณ์แบบ ไร้จุดบกพร่อง แต่หากเป็นความงามในแบบวะปี-ชะปี จะแตกต่างจากคำว่าความสมบูรณ์แบบไปอย่างสุดขีดเพราะ

หัวใจของแนวคิดนี้คือมองว่า “ความไม่สมบูรณ์แบบ” คือความสวยงามอันน่าหลงใหล แนวคิด วัช-ปิ-ชะบี เริ่มได้รับความนิยมนอกประเทศญี่ปุ่นรวมถึงประเทศไทยเราด้วย แต่ดูเหมือนว่าความหมายของมันจะหดเหลือเพียงแค่เรื่อง “ความเรียบง่าย” หรือออกไปในแนว “มินิมอล” เสียมากกว่า ตัวอย่างที่เห็น ได้ชัดคือสถาปัตยกรรมบ้านแบบมินิมอลที่เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น ตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ น้อยชิ้น การก่อผนัง ปูนเปลือยหรือการไม่ติดผ้าเพดาน ในแบบนอร์ดิกและแบบญี่ปุ่น บางครั้งเราสามารถ เรียกได้ว่าเป็นการตกแต่ง แบบมูจิ คำว่ามูจิในภาษาญี่ปุ่นแปลว่า ธรรมดาๆ ธรรมดาๆ แต่ผู้เขียนกล่าวถึงมูจิซึ่งเป็นชื่อตราสินค้าญี่ปุ่นที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้รักความมินิมอล สินค้าของเขา จะมีความเรียบง่าย มีความ เป็นธรรมชาติ และเน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก แต่ความเรียบง่าย อย่างเดียว อาจยังไม่ได้สรรพคุณ เพราะจริงๆ แล้ว ทุกอย่างบนโลกก็เป็นเหมือนกัน คือ ไม่เที่ยง ไม่มีอะไรอยู่ ยั่งยืนคงกระพัน และสวยงามสมบูรณ์แบบไปเสียหมด เพราะไม่มีใครสามารถล่วงรู้ได้ถึงจุดที่สมบูรณ์แบบนั้นอยู่ที่ใด ถ้ายอมรับความ สวยงามของความไม่สมบูรณ์แบบได้ ชีวิตก็อยู่ง่ายขึ้นเยอะ มีความสุขกับสิ่งง่ายๆ รอบตัว การสุขง่ายทุกซีกทุกด้าน น่าจะเป็นความฝันของใครหลายๆ คนที่ต้องการเป็นอย่างนั้น

วัช-ปิ-ชะบี เกิดจากแนวคิดที่มุ่งเน้นให้มองหาความสุขในความไม่สมบูรณ์แบบ ทำให้ความงามในแบบ วัช-ปิ-ชะบี เน้นการมองหาความงามที่มักซ่อนอยู่ในความไม่สมบูรณ์แบบ ไม่ว่าจะเป็นแจกันใบเก่าที่บิ่นแล้วหรือถ้วยชามที่ เกิดรอยร้าว สิ่งเหล่านี้ยังคงงามน่าหลงใหลแม้จะเป็นสิ่งของ ที่มีตำหนิแล้วก็ตาม เรามักมีความนึกคิดถึงวัช-ปิ-ชะบี ที่เป็นแนวคิดที่แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะในงานศิลปะชั้นสูงอย่างพิธีชงชา (เลนาร์ด โคเรน, 2562) ในสมัยก่อนพิธีชงชาจะเป็นพิธีเฉพาะสำหรับชนชั้นสูงเท่านั้น สำหรับขุนนางผู้ใหญ่มักดื่มชาในสถานที่เฉพาะที่จัดขึ้นเป็นแบบทางการ ใช้ เซรามิกชั้นสูงนำเข้าจากประเทศจีน โดยพ่อค้าที่เดินทางไปค้าขายต่างแดน ใช้ใบชาชั้นดีที่สุด และแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายราคาแพงแบบชนชั้นสูงแบบในงานพิธีเท่านั้น เมื่อมีความเยอะ ความรุงรัง จึงเกิดแนวทางวัช-ปิ-ชะบีขึ้น โดยนิกายเซน หลังจากเริ่มแนวทางวัช-ปิ-ชะบีแล้วจึงได้เปลี่ยนโฉมหน้าพิธีการชงชามาจนถึงสมัยนี้ สมัยนี้จะต่างกับสมัยก่อนที่ยังไม่มีวัช-ปิ-ชะบีมาก กล่าวคือปัจจุบันเป็นพิธีชงชาที่เต็มไปด้วยความเรียบง่ายและไม่ปรุงแต่ง เกินจำเป็น สิ่งของต่างๆ ใช้แบบธรรมดาตามวาระและโอกาส สามารถจัดพิธีในห้องซงชาที่จัดสรรขนาดพื้นที่เพียง เพื่อรอง รับเฉพาะกิจกรรมชงชาเล็กๆ ต่างจากสมัยก่อนที่ต้องเนรมิตสวนขึ้นเพื่อพิธีชงชาโดยเฉพาะ เน้นความ เรียบง่าย ไม่ ปรุงแต่ง ใครๆ ก็สามารถเข้าพิธีชงชาได้ เข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้วัช-ปิ-ชะบี ยังมีอยู่ในศิลปะแขนงต่างๆ เช่น การจัดดอกไม้ของชาวอาทิตย์อุทัยหรืออิกะซะบะนะ ที่ใช้วัสดุหลากหลาย ทั้งดอกไม้ ใบ กิ่ง ก้าน และหญ้า มอส หัวใจสำคัญคือการใช้รูป แบบธรรมชาติของดอกไม้ จัดวางอย่างไม่สมดุ ที่นอกจากจะช่วยเสริมความโดดเด่นให้กับตัวดอกไม้แล้ว ยังเป็นการแสดงถึงสัญลักษณ์แทนสวรรค์ โลก และมนุษย์ เพื่อให้เราฝึกมองตนเองผ่าน ศิลปะเหล่านี้ให้รู้จักหน้าที่ความ รับผิดชอบ เมื่อทำมัน

อย่างตั้งใจจะลดช่องว่างของใจให้มีกิเลสและความฟุ้งซ่าน เข้ามาน้อยลง ทำให้มองเห็นภาพ ตามความเป็นจริงในโลกซึ่งอยู่แบบธรรมชาติที่เกื้อกูลกันอย่างสมดุลด้วย

ดังนั้น ความงามที่จะเป็น วัชระ-ชะบิ มักเป็นสิ่งที่เรียบง่ายรอบตัวที่มีเรื่องราว มีร่องรอยการใช้งานโดยผ่านงาน ของกาลเวลา เราถูกสอนว่าสิ่งใดๆ ล้วนไม่เที่ยง มีเกิด มีแก่ มีเจ็บ และมีดับสลาย จึงไม่มีสิ่งใดในโลกที่หนีความจริง ข้อนี้พ้น ความวัชระ-ชะบิเป็นหนึ่งในกระบวนการนี้ด้วยคือความแก่ ความแก่ของสิ่งต่างๆ ตามเวลานี้เพื่อรอวันที่ จะดับไปเช่นเดียวกับชีวิตมนุษย์ คุณอาจมีชุดกาน้ำชาที่ถูกส่งต่อมาจากรุ่นคุณย่าหรือคุณยาย สิ่งเหล่านี้ได้ผ่านการ ใช้งานมารุ่นสู่รุ่น มีคราบของความเก่า และเก่าอยู่ซึ่งคุณไม่สามารถทำให้มันเป็นแบบนี้ได้โดยไม่ผ่านกาลเวลา ไม่ สามารถทำให้มีความคลาสสิกแบบนี้ได้ภายในไม่กี่วัน สีที่คุณเห็นได้รับการบ่มเพาะโดยกาลเวลา การที่คุณได้รับ การส่งต่อชุดน้ำชานี้มา เมื่อคุณใช้งานมันสักระยะ มันมีความแก่หรือความงามในแบบวัชระ-ชะบิอยู่ในตัวมัน อาจ จะมีการบิ่นเล็กๆน้อยๆ นั่นคืออาการเจ็บป่วยซึ่งต้องการการซ่อมแซมให้เกิดความสวยงามและใช้งานได้ต่อไปโดยไม่ต้องทิ้งขว้างสิ่งของ ได้ใช้มันอย่างคุ้มค่า การมองความสวยงามหลังการซ่อมแซมแล้วเราเรียกมันว่าปรัชญา “คินสิจิ” (พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทธิชัย อบอุ่น), 2564)

วัชระ-ชะบิเมื่อเปรียบกับวัชระ จะเป็นวัชระธรรมชาติธรรมดาที่ดูอ่อนโยน ไม่จำเป็นต้องมีรูปร่างรูปทรงที่ เนียบ ยอมรับการบอบสลายและเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา มีขึ้นเดียวเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบ แต่มองหาความ สวยงามทางสุนทรีย์ เราอาจดูได้จากสิ่งรอบตัวเรา ตัวอย่างเช่น ศิลปะการพิมพ์ผ้าที่มีมาอย่างช้านาน เป็นศิลปะ แห่งการวางซ้ำๆ ตำแหน่งเดิม เราอยากได้ภาพที่สมบูรณ์ ไม่ เบี้ยว ต่อลายได้สนิท จนมองไม่ออกว่าเป็นการ พิมพ์ต่อๆ กันที่ละบล็อก โดยไม่มีการวัดและการร่างใดๆ ไม่มีการขีดเส้นแนว ไม่ใช่ไม้บรรทัด มันเป็นงานทำมือ ภาพบนผ้าพิมพ์ทุกผืนมีตำหนิจากความผิดพลาดนิดๆ หน่อยๆ ถึงแม้จะดูเผินๆ ว่าเหมือนกันหมด เหมือนไม่มี ตำหนิ แต่จริงๆ แล้วมันมีตำหนิเล็กๆ น้อยๆ ถ้าเราเพ่งมองมันดีๆ และข้อผิดพลาดนี้เองทำให้ผ้าผืนนั้น เป็นผ้าผืนเดียวในโลก สิ่งเหล่านี้คือ เรื่องธรรมดา ธรรมดาของโลกว่าสิ่งใดๆ ล้วนไม่สมบูรณ์ ขึ้นอยู่กับมุมมองที่เรามอง หลายคนมีความสุขกับการหาจุดตำหนิ ไม่ว่าจะเรื่องอะไร แล้วการที่เพ่งมอง หรือคิดหา แต่ตำหนิจุดบกพร่องมัน เป็นความสุขจริงหรือ? เราจะมองความสวยงามในภาพรวม หรือ จดจ้องแต่ตำหนิที่ทำให้ คุณขัดใจ แบบไหนมัน ทำให้คุณมีความสุขขึ้นอยู่กับมุมมองที่เรามองของแต่ละบุคคล มันคือ วัชระ-ชะบิ

ทำไมเราต้องใช้วัชระ-ชะบิในชีวิตประจำวัน?

เมื่อเปรียบวัชระ-ชะบิกับชีวิตมนุษย์เราแล้วจะเป็นคนที่ดูอ่อนตัว สงบเสถียร ไม่โผงผาง รักความสงบ และ มักจะอยู่ในที่ที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว เงียบๆ มุมใดมุมหนึ่ง ถ้ายกตัวอย่างกับธรรมชาติก็เปรียบได้กับ ดอกไม้ป่าที่ขึ้น เองตามธรรมชาติข้างชอกตึกจนกลายเป็นสวนที่มองแล้วสวยงาม สร้างความรื่นรมย์, ถ้าเปรียบกับความงามบนใบ หน้ามนุษย์ ก็จะเป็นใบหน้าที่มีรอยย่น ซ่อนอยู่ ไม่ใช่

ใบหน้าคนอายุ 60 ปี ที่เรียบกริบโดยผ่านมิดหมอ หรือ ฟิล เลอร์, ถ้าจะเปรียบถึงอารมณ์ ก็จะเป็นความรู้สึกเรียบง่าย สมถะ ถ่อมตัว แบบการนั่งอยู่ในบ้านชมสวนจิเบซา เปิดเพลงแจ๊สในวันฝนตก หรือ เป็นชีวิต ที่ชะมุกชะมั่วเล็กน้อย เรียบง่าย คลุมเคลือ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันมีคุณค่า ซ่อนอยู่ในกาลเวลา ที่ผ่านการใช้งาน ใช้ชีวิต และ ความมีประสบการณ์

เราอาจจะกล่าวได้ว่า คงไม่มีมนุษย์คนใดที่มีชีวิตราบรื่นมีความสุขทุกนาที ที่ไม่มีความทุกข์เลย แม้เพียงสัก เล็กน้อย ตั้งแต่เกิดจนตาย มนุษย์ไม่ว่าจะรวยหรือจน สูงหรือต่ำ ดำหรือขาว ล้วนเผชิญกับความทุกข์ด้วยกัน ทุกคนไม่มากก็น้อย ชีวิตคนเราจึงมีรอยร้าวที่แตกหักบิ่น พังทลายบ้างในบางช่วงเวลาเหมือนเซรามิกหรือถ้วยชา มันมีความ Imperfect อยู่ ถ้าเราลองสังเกตดีๆ แล้ว มักมีรอยแตกหรือรอยแยกอยู่ในทุกสิ่ง เพราะรอยแตกสามารถ อนุญาตให้อากาศ, แสง หรือสิ่งบางสิ่งสามารถลอดผ่านได้ และสิ่งเหล่านั้นมักให้ชีวิต ไม่ว่าจะเป็นบ้านที่เราอยู่ ถ้า ไม่มีแสงลอดผ่านบ้านก็คงอับ ซึ้น ต้นไม้คงเฉา สิ่งของต่างๆ ที่เราเห็นก็เพราะแสงตกกระทบดวงตาเรา เราจึงเห็น มิใช่หรือ แม้แต่ร่างกายของเราก็มีรอยแยกในอวัยวะในทุกอวัยวะเพื่อให้เลือดสามารถลอดผ่านได้ เพื่อนำพาออกซิเจนไปเลี้ยงเซลล์ให้มีชีวิตและเติบโต ฉะนั้นการที่ชีวิตเราพรอยบิ่นเข้ามาแทรกบ้างมีแตกหัก บ้างบางเวลา สิ่งของก็มีการแตกหักเป็นธรรมดา เกิด-ดับ ความสัมพันธ์ หรือแม้แต่ความเจ็บปวดที่เกิดจากจินตนาการของ ตัวเองล้วนเป็นมายา แต่ตามกฎการดำรงอยู่ของสรรพสิ่ง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นแล้วมันจะดับไป แต่ทั้งหมดทั้งมวล ก็เพื่อการเรียนรู้ เติบโตในชีวิตและจิตวิญญาณต่อไป

ถ้าเปรียบกับวัสดุที่เราเห็นได้ในชีวิตประจำวันแล้ววะปิ-ชะปิอาจจะดูเป็นสิ่งที่หยาบ ไม่ประณีต และมักทำ จากวัสดุซึ่งเรายังมองเห็นเนื้อแท้เดิมของมันได้ มีลักษณะอ่อนาง ไม่ชัดเจน คล้ายกับว่ากำลังจะเลือนหายไป เช่น วัสดุที่เคยมีสีสดใสกลับกลายเป็นสีมัวๆ เหมือนดิน วะปิ-ชะปิ จึงมักมาในเฉดสีเทา น้ำตาล สีดำหม่นๆ สีเขียวหม่น หรือน้ำเงินหม่น มีความเรียบง่าย ลดทอนองค์ประกอบที่ฟุ่มเฟือยออกไป เปิดเผยถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติ ซึ่งไร้การปรุงแต่ง เพื่อแสดงสัจจะแท้จริงของธรรมชาติอย่างตรงไปตรงมา ใช้อย่างรู้ค่า ใช้อย่างยาวนาน เมื่อวิ เคราะห์ลึกลงไป แล้วก็พบว่าแท้จริงแล้ววะปิ-ชะปิช่วยลดการใช้ทรัพยากรของโลกเราได้มาก เพราะในปัจจุบันมนุษย์เราใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและไม่อาจหมุนเวียนกลับมาใช้ได้อีก เช่น น้ำมันดิบ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติและแร่ธาตุต่างๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันระบบการผลิต ก็นำมาซึ่งของ เสียจำนวนมหาศาลที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์เอง ตัวอย่างเช่น เราต้องการสร้างบ้านหลังใหม่สักหลังทั้งๆ ที่บ้านเดิมก็มีอยู่เพียงเหตุผลว่ามันดูเก่าไป ปูนกะเทาะล่อน บ้าง แต่เราไม่อยากซ่อม ต้องการของใหม่ นี่เป็นการสร้างมลภาวะและใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งขัดกับหลักการวะปิ-ชะปิ ถ้าเราเห็นว่าปูนร่อนแต่ยังใช้ ได้เราก็ใช้ไปถ้าไม่กระทบโครงสร้าง แกมมันยังมีความสวยงามในแบบของมันที่ได้ผ่านกาลเวลามาอีกด้วย ถ้าจุดใด ที่เราเห็นว่าจะเกิดอันตรายเราก็ซ่อมเป็นจุดๆ ไป เพื่อความปลอดภัย สิ่งใดไม่จำเป็นก็ปล่อยมันไว้อย่างนั้น เป็นการ ประหยัดเงินทอง

และทรัพยากรโลกอีกทางหนึ่งด้วย ถึงแม้ว่ากลุ่มสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ยากที่จะต้องการสีหรือรูปลักษณะแบบที่ปูนหลุด สีร่อน แล้วพยายามทำลอกเลียนแบบ ถามว่ามันทำได้หรือ? ถ้าทำได้ ทำแล้วดู สมจริงไหม? การทำให้ดูแอบเซอร์ แอบมีอารมณ์เก่า รักธรรมชาติแบบรัสติกของฝรั่ง มันก็ทำได้ ส่วนหนึ่งแต่จะให้ มันดูสมจริงทุกสิ่งคงต้องใช้กาลเวลา แล้วความงดงามสมจริงของมันจึงเกิดขึ้นได้ มนุษย์เราต้องการให้มันดูอะบิ-อะบิ แบบรวดเร็วในการตกแต่งหรือให้เกิดกับสิ่งของต่างๆ ดังความใจร้อนของวัยรุ่น แต่มันทำไม่ได้ ทำได้ก็ไม่เหมือน

ดังนั้นปล่อยให้มันเป็นไปตามกาลและเวลา ปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติโดยใช้หัวใจในความสวยงาม ในแบบของมัน ทุกวันนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่เริ่มจะแซงหน้าปัญหาอื่น และมีที่ท้าวจะเข้าขั้นวิกฤตเสียด้วย ดังนั้น ถ้าไม่เริ่มจากตัวเราก่อนในการปรับมายด์เซตให้ไม่ใช้ทรัพยากรอย่างสุรุ่ยสุร่ายแล้ว จะเริ่มจากใคร ฉะนั้นควรเริ่มเสียตั้งแต่เดี๋ยวนี้เพื่อความยั่งยืน เด็กในรุ่นหลังจากเราไปอีกร้อยหรือสองร้อยปีคงไม่ สิ่งต่างๆ ให้เห็นเหมือนทุกวันนี้ถ้าเราไม่ช่วยกัน เหมือนดังประวัติศาสตร์ที่มีให้เราศึกษา ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายต่อหลายครั้งที่สิ่งต่างๆ หายสาบสูญและสูญพันธุ์ไป ไม่เพียงแต่อารยธรรมสัตว์หรือพืชที่หายไป แต่เป็นอารยธรรมมนุษย์บางเผ่าก็ได้เคยหายไปตลอดกาลมาแล้วเช่นกันเพราะการถูกลืมใช้อย่างไม่รู้ค่าจนทรัพยากรหมด โลกเกิดความแปรปรวน สังคมป่วย ตัวอย่างเช่น พวกไวกกิง มายัน อูรูส แอดแลนติส หรือเก่าไป จนถึงที่มนุษย์สืบได้ก็ตาม เช่น เซเปียนส์ หรือ นีแอนเดอร์ทัลก็ตามเป็นต้น แต่มนุษย์ก็ยังไม่หันหลังกลับไปมอง หรือสำนึกประวัติศาสตร์ที่เคยเกิดขึ้นไปแล้วรอบแล้วรอบเล่า ถ้าเราไม่ช่วยกันรักษา ใช้อย่างประหยัด รู้คุณค่าตั้งแต่เดี๋ยวนี้ ในอนาคตมนุษยชาติคงเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายไม่จำเป็นจะเป็นการใช้ชีวิตที่ยากลำบากขึ้น ทุกข์มากขึ้นจากสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และสิ่งมากมายก็จะหายสาบสูญไปจากโลกอย่างที่เคยเกิดมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพืชและสัตว์ต่างๆ อาจจะหายไปก่อน หายไปเรื่อยๆ และสุดท้ายตามมามีด้วยมนุษย์เองที่จะค่อยๆ หายไป เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนอิงอาศัยกันอยู่ ทุกสิ่งอยู่ด้วยกันด้วยความกลมกลืนสอดประสานกันตามหน้าที่ ของมันเป็นที่เป็นหนึ่งเดียวของสรรพสิ่ง มนุษย์ถือเป็นสิ่งมีชีวิตที่ซับซ้อนและวิวัฒนาการมากที่สุดหนึ่ง ดังนั้นจึงไม่ควร อ้างสิทธิเหนือสิ่งมีชีวิตอื่นรวมถึงทรัพยากรอื่นโดยการรุกรานสิ่งอื่นที่มีกำลังน้อยกว่าหรือแม้แต่ว่าที่มีกำลังมากกว่า ด้วยการใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งเป็นการผลาญทรัพยากรให้ตอบสนองกิเลสตัณหาความไม่พอของมนุษย์ มนุษย์มักอ้างตัวเป็นผู้ยิ่งใหญ่เหนือสิ่งอื่นโดยคิดว่าตนไม่ต้องอิงอาศัยสิ่งอื่น แต่กฎธรรมชาติกำหนดไว้แล้วว่า ระหว่างสิ่งต่างๆ ทั้งหลายย่อมมีสายใยผูกพันกันเพราะสรรพสิ่งถือกำเนิดจากปฐมเหตุเดียวกัน มนุษย์เป็นส่วน ประกอบหนึ่งของธรรมชาติ จึงไม่มีสิทธิใดเลยที่จะยกตนเหนือเพื่อนร่วมโลก แม้แต่หญ้าหรือมดตัวจ้อย เราควร ดำรงอยู่ด้วยการดำรงตนให้เสมอภาค เห็นอกเห็นใจและเคารพสิทธิในการดำรงอยู่ของเพื่อนร่วมโลก ถ้าเรายัง ไม่หยุดบริโภคแบบเกินพอดี เรากำลังทำให้โลกเป็นทะเลทรายมากขึ้น แต่โลกที่สวยงามที่ทุกคนใฝ่ฝันคือการสร้าง ทะเลทรายให้กลายเป็นทะเล

พฤษภชาติสีเขียวมิใช่หรือ ดังนั้นเราควรถนอมรักษาไว้ตั้งแต่เดี๋ยวนี้โดยใช้ชะบิ-ชะบิ เข้ามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของเราให้มากที่สุดเพื่อความยั่งยืนของโลกเรา

การแตกหัก..เมื่อมันเกิดขึ้นแล้ว เราจะซ่อมชีวิตอย่างไร?

ถ้าเป็นสิ่งของ, มนุษย์เราก็มักหาเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญมาซ่อม เมื่อซ่อมได้สวยงามนำกลับมาใช้ใหม่ ได้ด้วยวัสดุบางประเภท คนญี่ปุ่นเรียกความงามของการซ่อมนี้ว่าเป็นความงามแบบคินสิจิ แต่เมื่อเป็นชีวิต, เรา ก็ต้องหาวิธีซ่อมชีวิตด้วยตนเอง เมื่อความผันผวนไม่แน่นอนของชีวิตเป็นกฎธรรมชาติของความไม่เที่ยงแท้ ไม่แน่นอน วกเวียน ผันผวน ชีวิตเป็นสิ่งที่เรากำหนดว่าให้เดินแบบนั้นแบบนี้อย่างแน่นอนไม่ได้ ดังความลึกซึ้งของ ท้องทะเล มหาสมุทร บทจะพบกับมรสุมทุกสิ่งก็ดูเหมือนจะเป็นใจไปเสียทุกอย่าง หลายต่อหลายครั้งที่เราต้องทรุด เซ แต่บาง บทที่พบกับอากาศดี ท้องฟ้าเป็นใจ ทุกสิ่งทุกอย่างก็ดูดีเอื้ออำนวยเข้าทางไปหมด นี่เป็นความจริงของชีวิต กับบท เรียนแห่งความไม่แน่นอนของชีวิตเราจึงต้องตั้งมั่นอยู่กับความไม่ประมาท สิ่งนี้จะสอนให้เราตื่นตัวและรู้ทันมายา ชีวิต ผู้ที่เข้าถึงความเป็นจริงข้อนี้ย่อมรู้จักผ่อนคลายเป็นปล่อยาง เมื่อชีวิตประสบผลสำเร็จก็ไม่หลงระเห็จ เมื่อภัย พิบัติเล่นงานก็ไม่เสียใจมากจนเกินไปและแก้แค้นโชคชะตาชีวิตเราเปรียบได้กับการเดินเรือกลางมหาสมุทร เราไม่รู้ว่าจะไปพบกับอะไร ในวันใด หรือเวลาใด เรา จะพบเกาะสวรรค์มีสิ่งต่างๆ อุดมสมบูรณ์ ทำให้เรามีแต่ความสุข, พบเกาะเล็กๆ กลางทะเล ที่ไม่มีอะไรอยู่เลยแม้กระทั่งสิ่งมีชีวิตหรือน้ำจืด, พบคลื่นลมธรรมดา หรืออาจจะเป็นมรสุมกลางทะเลดังเช่นความทุกข์ในชีวิตมนุษย์เรา ที่โดนโหมพัดเข้ามา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นความจริงและแก่นแท้ของชีวิตที่ต้องประสบ เราจึงต้องเรียนรู้และยอมรับ ในความเป็นจริงข้อนี้ด้วยใจที่เป็นกลาง ไม่หลงยึดติด การที่เราจะเรียนรู้เพื่อยอมรับนั้นเราต้องฝึกฝน ให้เกิดความชำนาญ ความเชี่ยวชาญนั้นไม่ได้เกิดเพียงแค่การอ่านจากทฤษฎีหรือตำรา แต่ต้องการการฝึกฝนอบรมทางจิตเพื่อ ศึกษาค้นคว้า บันทึกรวบรวมประสบการณ์ตรงด้วยตัวเองจนทะลุแจ่มแจ้งทางปัญญาด้วยการกระทำ ตัวอย่าง การฝึกเช่นเราสามารถฝึกเริ่มต้นอย่างง่ายจากการฝึกหายใจ รู้ตัวทั่วพร้อมว่าขณะนี้หายใจเข้าอยู่หรือหายใจออก อยู่ ให้เรารู้ตัวว่าเรากำลังทำอะไร เป็นการฝึกกลมหายใจกับสติ นอกจากนั้นเมื่อเรารู้ตัวเราก็สามารถฝึกเข้าใจ อารมณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันของเราเองอย่างง่ายๆ ก่อนในอารมณ์หยาบๆ ทำความเข้าใจบอดี้หรือความรู้สึกต่างๆ ในปัจจุบัน ตอบให้ได้ว่าตอนนี้เรารู้สึกอะไร และอย่างไร เช่นตอนนี้เรากำลังรู้สึกรัก รู้สึกมีความสุข รู้สึกโกรธ รู้สึกหิว รู้สึกกระหาย เมื่อเราสามารถตอบตนเองได้แล้วว่าเรารู้สึกอะไรหรือต้องการอะไร แล้วถามคำถามที่ลึกลง ไปอีกต่อไป ตอบไปเรื่อยๆ ถามตอบจนหมดคำถาม เกิดแล้วแก้ไขได้ใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ จงรีบทำ สิ่งใด แก้ไขไม่ได้ให้รีบปล่อย พยายามปรับใจให้เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ทำบ่อยๆ เพื่อฝึกการรู้ตัว และควบคุมอารมณ์ เราต้องพยายามใช้สติเพื่อจับให้รู้เท่าทันอารมณ์ของเรามาก่อนคืออะไรในขณะนี้ ตัวอย่างเช่น ถามตนเองว่ารู้สึก อย่างไร ทำไมเราถึงเป็นแบบนี้ คำตอบคือ อ้อ ตอนนี้เรากำลังโกรธอยู่นะ เมื่อเรารู้ว่าเราโกรธ ก็ถามคำถามว่า โกรธจากอะไร ทำไม

จึงโกรธ เพราะอะไร คำตอบคือ โกรธเพราะแมวมาน่าปัสสาวะบนรองเท้าหนังคู่ใหม่ของเรากล่าวว่า สามารถแก้ไขอะไรได้ไหม ตอบว่าก็มีทางเลือกอยู่ดังนี้ หนึ่ง. เอร่องเท้าไปซืกล้างได้ไหม, สอง. แฉ่ง เจ้า ของแมวให้ดูแลพาแมวไปเข้าห้องน้ำได้ไหมในอนาคต, สี่. กักบริเวณแมวได้ไหม หรือ ห้า. ขอ เรียกร้องการชดใช้ รองเท้าคูใหม่จากเจ้าของได้ไหม และอื่นๆ ตามแต่สถานการณ์ตอนนั้นจะอำนวย เพียงแค่ต้องหายใจเข้าลึกออก ยาวดังที่ฝึกคุณลมหายใจ ตั้งสติ แล้วเขียนมันออกมา มองกลับอีกมุมถ้า คุณเป็นคนที่ทำให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น คุณจะ ปฏิบัติหรือทำตัวอย่างไรกับอีกฝ่าย เช่นถ้าเราเป็น เจ้าของแมวเราจะทำอย่างไร ตอบคำถามต่างๆ เพื่อให้รู้ต้นตอ และจัดการกับมันอย่างถูกจุดอย่าง สมดุลเราเป็นนักเรียนของชีวิตตัวเองตลอดชีวิต เมื่อเรียนรู้การเท่าทันอารมณ์ ได้เก่งแล้ว เราก็ฝึก เรียนรู้เรื่องอื่นๆ ควบคู่ไปด้วยเรื่อยๆ ตลอดชีวิต เช่น การตัดสินใจ เราพยายามฝึกเรียนรู้และ ฝึกฝน ทักษะชีวิตหลายๆ ด้านพร้อมกันเพื่อปรับปรุงพัฒนาตนเองให้พร้อม เมื่อเกิดทุกข์ขึ้นเราจะก้าวข้าม ผ่าน มรสุมความทุกข์ไปได้อย่างไม่ยากเย็นเกินไปนัก การตัดสินใจทำให้เราผ่านความทุกข์อย่างไร? พังดูเหมือนจะไม่ เกี่ยวข้องกัน ถ้าเรามองย้อนกลับมาดู เมื่อเราเริ่มทุกข์บางครั้งมันก็มาจากการ ตัดสินใจของเราเองมิใช่หรือ เราตัด สิ้นใจที่จะเลือก เลือกอะไรบางสิ่งที่น่าพาเราก้าวเข้าไปพบกับ ความทุกข์

ฉะนั้น เมื่อเราเรียนรู้ที่จะใช้การตัดสินใจ ให้ถูกต้อง เช่น การใช้ SWOT Analysis (Strength, Weakness, Opportunity, Threat) มาช่วย เขียน ออกมาว่าอะไรคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส หรือ อะไรที่จะมีโอกาสดูดความเราจากปัจจัยภายนอก เมื่อเราหัด วิเคราะห์วินิจฉัยให้ดีแล้ว จะ ทำให้ลดความผิดพลาดการตัดสินใจลง โอกาสเลือกผิดพลาดจะน้อยลง เมื่อเราเลือกถูก ทำให้เราก้าว เข้าไปอยู่ในโซนความทุกข์ได้น้อยลง หรือถึงแม้ว่าเราจะเลือกผิด เราก็จะได้เรียนรู้ความผิดพลาดของ เราเพื่อปล่อยวาง และให้กลับไปดูการวิเคราะห์การตัดสินใจของเราก่อนตัดสินใจว่าสิ่งเหล่านั้นมันอยู่ ในสโคปที่เรา เคยคิดวิเคราะห์ไหม ถ้าไม่ใช่จะทำให้เราเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในการตัดสินใจครั้ง ต่อไป เมื่อเราตัดสินใจผิด พลาด เราก็ใช้ตนเองในการมองดูตนเองแบบกล้องวิดีโอ คือให้มองดูแบบไม่ เข้าข้างตนเอง มองตนเองอยู่ข้างบน อยู่เหนือปัญหา เพราะเมื่อเรามองจากที่สูง มองจาก Birdseyeview จะทำให้เราเห็นมุมมองได้กว้างขึ้น ดังเมื่อเราอยู่ บนพื้นราบเราก็มองเห็นสิ่งต่างตาม ตรอกซอยที่เราเห็นได้ มองเห็นความสับสนวุ่นวายเป็นจุดๆ ที่เราสามารถเห็นได้ ในระยะที่ตาเรา สามารถเห็นได้ แต่เราไม่เห็น ว่าเมืองใหญ่ที่เรา อยู่มีตึก สวยงามระฟ้าอยู่มากมาย เมื่อเราขึ้นไปมอง ในที่สูง เราขึ้นไปมองบนชั้นที่ 90 ของอาคาร เราก็จะเห็น มุมมองอีกแบบหนึ่งที่ตอนเราเห็นบนพื้น ราบไม่เห็น เมื่อ เราขึ้นไปมองบนเฮลิคอปเตอร์ เราก็จะได้มุมมองของเมืองที่แตกต่างไปจากบนยอด ตึกอีก เรามองเห็นเมืองได้ไกล ขึ้นหรือถ้า เมืองไม่ใหญ่ มากเราสามารถมองเห็นเมืองได้ทั้งเมืองบนนี้ เราจึงควรนำวิธีการมองตนเองด้วยวิธีแบบ กล้องวิดีโอ นี้มาใช้เพื่อใช้ในการถามตอบให้รู้ที่เราารู้สึก อย่างไรจริงๆ ในตอนนี้ เรากำลังรู้สึกอย่างไรก็เข้าไปแก้ที่จุด ต้นตอ แก้ไขแล้ว ก็ยังต้องถามตนเองต่อ

ว่า เราโกรธอยู่ไหม ถ้าใช่ เราจะหาวิธีเยียวยาอย่างไรต่อไป จะตัดสินใจ ไปทำสิ่งอื่นเพื่อลดการเพ่งเล็ง (Attention) ในอารมณ์นั้นได้อย่างไร ตามแต่วิธีการที่เราจะเลือก เช่นอาจจะไปออกกำลังกาย ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง ไปทานอาหารอร่อยกับเพื่อนหรือครอบครัว ไปสอนหนังสือให้เด็กด้อยโอกาสไหม ไปช่วยก่อสร้างโรงเรียนไหม ก็แล้วแต่ที่เราจะตัดสินใจใช้เวลาโกรธหรือเสียใจของเราไปในทิศทางใด เรามักพูดว่า “เวลาจะเยียวยาทุกสิ่ง” เวลาไม่ได้เยียวยาทุกสิ่ง ถ้าปัญหาหรือปมนั้นไม่ได้ถูกแก้ไขให้ ลุล่วง เราแค่ปล่อยมันไว้ อย่างนั้นโดยไม่สนใจใยดีต่อปัญหา เวลาไม่ได้เยียวยาเพราะคุณวางมันไว้ตรง นั้นเฉยๆ เมื่อคุณกลับไปหามัน ปัญหา มันก็เดินต่อ มันไม่ได้ถูกเยียวยาแต่อย่างใด เมื่อเราแก้ไขจน บรรลุไม่ว่าผลจะออกมาดีหรือร้าย เราได้รับผิดชอบกับ ผลของมัน เราจะสำเร็จกับสิ่งที่เราต้องเรียนรู้ไป เป็นข้อๆ ไปยากง่ายสลับกัน เหมือนเราเรียนรู้และสอบวัดผล อนุบาลหนึ่ง เมื่อผ่านอนุบาลหนึ่ง เราก็ เริ่มต้นเรียน ทำความเข้าใจบทเรียนที่ยากขึ้นบนอนุบาลสอง สาม ต่อๆ ไป ไม่มีจบไม่มีสิ้นสุดตลอด ชีวิต บทเรียนต่างๆ ทำให้เราแข็งแกร่งขึ้น รู้วิธีแก้ไขเมื่อเราเผชิญกับเรื่องต่างๆ อย่างกล้าหาญ และ การนำบทเรียนเก่ามาทบทวน เพื่อที่จะทำความเข้าใจที่ตนเองก่อน เมื่อตนดีแล้ว แข็งแรงแล้ว เราก็ แก้ ปัญหาเรื่องต่อๆ ไปในชีวิตที่เข้ามาได้ง่ายขึ้น ด้วยการเรียนรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจ เราก็จะ ได้รับการรักษาและ เยียวยาจากการผ่านกาลเวลา แต่เวลาไม่ได้เป็นผู้รักษาเรา ตัวเราเองต่างหากเป็น ผู้รักษาใจตนเอง เราไม่มีวัน ทราบว่าเรือที่แล่นอยู่กลางมหาสมุทรนี้จะแล่นไปเทียบเกาะที่ใด แบบ ไหน จะล่มเหมือนเรือโททานิกใหญ่โตทั้งดี่ งามทันสมัยหรือเปล่า ก็เหมือนกับชีวิตเรา อะไรก็ตามที่ เกิดขึ้นกับชีวิตเราในวันนี้ เราอาจยังไม่รู้หรือว่ามันเกิด ขึ้นด้วยเหตุผลอะไร แต่วันหนึ่งชีวิตจะมีคำ เฉลยให้แก่เราเสมอว่า สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วต้องการบอกอะไรกับเรา หากเรา เรียนรู้และมองเห็นทุกอย่าง ในชีวิตเป็นบทเรียน จะดีหรือร้ายที่เกิดขึ้นก็จะทำให้เราเป็นคนที่เติบโต ชีวิตมนุษย์มี แต่ความไม่ แน่นนอน

ฉะนั้นการรักษาใจตนเองโดยน้อมนำวะบิ-ชะบิ มาใช้จะทำให้เรามีความสุขกับสิ่งรอบตัวที่ เรามี ทุกข์น้อยลงเมื่อเราเห็นของทุกอย่างในโลกล้วนไม่เที่ยง ทุกสิ่งเป็นเช่นนั้นเอง เกิดดับ เปลี่ยนแปลง ดังเชรามิก ที่สวยงามผ่านมาจากดินสีดำ ดินที่ผ่านการหมักหมมของอิฐผ่านกาลเวลา ต่อมาได้รับการปั้น ชัดเกลี้ยงจากผู้ ชำนาญการ จนได้รูป ผ่านความร้อนสูง เมื่อถูกเผา แล้วมันก็ค่อย ๆ เปลี่ยนสีไปเรื่อย ๆ จากดินดำจนเป็นภาชนะ สีขาวทั้งดงาม ชีวิตของเราก็ไม่ต่างกัน ดังนั้น โปรดฟัง เสียงชีวิตตัวเองตลอดเวลาที่สุดเท่าที่จะทำได้

แก่นแท้ของวะบิ-ชะบิกับเต๋าและเซน

วะบิ-ชะบิ กับ เต๋า และ เซน มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร การที่จะทำให้เห็นภาพง่ายๆ คือ ท่านปรมาจารย์ เซ็น ชื่อ Zen No Rikyu สั่งให้เด็กรับใช้กวาดสวน เพราะบាយวันนี้จะมีผู้ใหญ่มาดื่ม น้ำชาจึงสั่งให้เด็กกวาดทำความสะอาด อาดให้เรียบร้อย ท่านเดินมาเห็น เด็กกวาดลานวัดอย่างสะอาดเกลี้ยง

เกลา ท่านจึงเขย่าต้นชากระทำให้ใบตกลงมา บนพื้นแบบกระจายๆ นิดหน่อย เด็กก็งวาท่านสั่งให้ทำความสะอาดใบไม้บนพื้นให้เกลี้ยงแต่พอทำเกลี้ยงดีแล้ว ทำไมท่านกลับเขย่าให้ใบไม้ร่วงกลับมาอีก ท่านจึงสอนเณรว่านี่คือความงามแบบ วัช-ปิ-ชะ-บิ และเซน นั่นคือยอมรับ ความสวยงามแบบไม่ต้องสมบูรณ์แบบ ความสมบูรณ์มีอยู่ในแบบที่ธรรมชาติสร้างขึ้น ความเข้าใจในธรรมชาติที่ ดำรงอยู่อย่างหลากหลาย ทุกสิ่งมีความงามในแบบของมัน คือหนทางแห่งการประจักษ์เนื้อแท้ของทั้ง วัช-ปิ-ชะ-บิ และ เซน

ตัวอย่างถัดไป อาจารย์ Murata Zuko ท่านคิดพิธิชงชาแบบใหม่ จากในสมัยแรกๆ ที่ชาเข้ามาในญี่ปุ่นจากจีนนั้น เป็นพิธิของชนชั้นสูงเท่านั้น มีพิธิรับรองเยะ พิธีนี้เกิดหลังจากการติดต่อกับชาขายกันระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ผู้คนญี่ปุ่น ที่มีฐานะดี หรือเจ้านายผู้ใหญ่ชนชั้นสูงของสังคมเมื่อไปค้าขายก็จะซื้อเครื่องเซรามิกที่ดีที่สุดมาจากประเทศจีนติด กลับมาด้วย ในพิธิชงชาทุกคนรอบครัวจะนำเซรามิกที่ดีที่สุด แพงที่สุด แต่งตัวงดงามด้วยแพรพรรณราคาแพงที่สุด มาอวดกันในการพิธิชงชาในสถานที่เฉพาะที่สร้างขึ้น เช่น ปราสาทหรือพระราชวัง เป็นต้น เมื่อทุกสิ่งเป็นเช่นนั้นละนั้น ชาวบ้านธรรมดาจึงไม่มีโอกาสได้เข้าพิธิเหล่านี้ เมื่อท่านเห็นดังนั้น ท่านจึงเริ่มปรับพิธิชงชาจากการ ใช้สิ่งของ ที่ประณีตราคาแพงเปลี่ยนไปเป็นถ้วยชาธรรมดา สิ่งของธรรมดา นั่งในสวนธรรมดาแทนที่จะเป็น ปราสาทพระราชวัง ซึ่งทำให้คนธรรมดาเข้าถึงได้ แบบนี้คือการเข้าถึงได้ของวัฒนธรรมในแบบ “ความธรรมดา” ซึ่งเราเรียกมันว่า วัช-ปิ-ชะ-บิ (เลนาร์ด โครเรน, 2562)

อีกตัวอย่าง มีท่านอาจารย์เซนท่านหนึ่งใช้เวลา 9 ปีในถ้ำ โดยปราศจากกิจกรรมที่ยุ่งเหยิงวุ่นวาย การหาทรัพย์สินเงินทอง การขยายตัว การพัฒนา เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจส่งไปขาย แต่ท่านอยู่กับที่นาผืนเล็กๆ เป็นเจ้าของ อิสระภาพและเวลาอันเหลือเฟือในทุกวัน นั่นเป็นอิสระภาพทางชีวิตที่เป็นหนทางเดิมแท้ของมนุษย์ เพราะมนุษย์มิ ได้ มีชีวิตอยู่เพียงเพราะเพ่งพิ้งอาหารเท่านั้น แต่มนุษย์ยังต้องการอิสระภาพ, เวลา, และคุณค่าทางจิตใจ เพื่อพัก ผ่อน หาความสุขต่างๆ จากการดำรงอยู่แบบง่ายๆ ให้กับชีวิตด้วย การมีชีวิตอยู่กับปัจจุบันขณะที่กลมกลืนกับ ธรรมชาติเป็นพื้นฐานที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ตามแบบของเซนและเต๋า ธรรมชาติเป็นสิ่งที่สมบูรณ์และลึกลับ วิทยาศาสตร์เป็นความรู้เพียงน้อยนิดและเศษเสี้ยวของธรรมชาติทั้งหมด โลกมันก็เป็นอยู่โดยความเป็นเช่นนั้นเอง การที่มนุษย์ชาติจะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ออกมาให้ดีเลิศกว่าชาตินั้นเป็นเพียงมายาภาพ การที่มนุษย์เราดิ้น รนต่างๆ นานาเพียงเพื่อจะเรียนรู้สิ่งที่เป็นความลึกลับอันไม่อาจเข้าใจได้ของธรรมชาติ มนุษย์เรานั้นเล็กมาก เล็ก เกินไปสำหรับธรรมชาติ แต่มนุษย์มักทำตัวยิ่งใหญ่โอหังเหนือธรรมชาติ พยายามควบคุมและบังคับชาตินั้น มิใช่สิ่งที่ควร หากแต่ว่ามนุษย์จะละทิ้งเจตนารมณ์ของการเกิดมาเพื่อมีชีวิตตามธรรมชาติ เพราะธรรมชาติให้ชีวิต ดังนั้นก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะเกรงกลัวการให้ธรรมชาตินำทางแทน (มาซาโนบุ ฟูกุโอกะ, 2534) เหล่านี้จะเป็นตัวอย่างที่ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพตามอีกส่วนว่าอะไรคือ วัช-ปิ-ชะ-บิ และเซน

ในวะปี-ชะบิยังเชื่อแบบเต๋าและเซนที่ว่าหลักการไม่กระทำ คือการกระทำอย่างหนึ่ง สรรพสิ่งไม่ยั่งยืนถาวร สรรพสิ่งบุบสลายไม่สมบูรณ์แบบ ไม่มีสิ่งใดเกิดมาสมบูรณ์แบบ ฉะนั้นการปล่อยให้ธรรมชาติสร้างสรรค์เป็นสิ่งดีงาม แต่ไม่ใช่การปล่อยปะละเลยให้ซำหุดทรุดโทรมนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เราปล่อยให้ธรรมชาติจัดสรรสิ่งต่างๆ ไปตาม กาลเวลา สิ่งใดเกิดแล้วย่อมดีเสมอ สิ่งต่างๆ ล้วนเกิดมาเพื่อจุดประสงค์ของตัวมันเอง มักจะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ให้เกิดการพัฒนา มิใช่เพื่อการทำลาย นอกจากเซนแล้วเต๋าก็ยังเชื่อแบบเดียวกันดังคัมภีร์เต๋าต่อจิงบทหนึ่งว่า ไว่ดังนี้

สังฆธรรมแห่งธรรมชาติสรรพสิ่งในจักรวาล (เต๋า)

คือทุกสิ่งล้วนดำรงอยู่อย่างสงบนิ่งตามธรรมชาติ

ดังนั้น ต้องยึดมั่นในหลักการกระทำโดยไม่กระทำ

แต่มิใช่ว่ามีได้กระทำสิ่งใดก็ไม่ใช่เป็นเช่นนั้น

และแม้สงบนิ่งไม่กระทำสิ่งใดก็บังเกิดผลสำเร็จได้

หากผู้ใดรักษาสังฆธรรมแห่งธรรมชาติที่สงบนิ่งไว้ได้

ทุกสิ่งก็จะแปรเปลี่ยนและพัฒนาตามกฎธรรมชาติ

ดังนั้น มาดแมนว่าปรารถนาที่จะลงมือทำอะไร

ก็พึงกระทำอย่างเรียบง่ายไร้ต้นหาความทะยานอยาก

และพึงพยายามละทิ้งความทะยานอยาก

เมื่อใดจิตหมดสิ้นความทะยานอยาก

จิตว่างหรือจิตไร้ความคิดปรุงแต่งก็ปรากฏฉับพลัน

จิตผู้ใดหากดำรงอยู่ในความว่างและความสงบตามธรรมชาติ

จิตผู้นั้นย่อมบังเกิดปิติสุขเองตามวิถีแห่งธรรมชาติ คัมภีร์เต๋าต่อจิงบทที่ 37 (Philip J.

Ivanhoe & Bryan W. Van Norden, 2001)

วะปี-ชะบิ, เซน และเต๋า เชื่อในสิ่งเดียวกันว่าการไม่กระทำนั้นหมายถึงเราเลือกที่จะกระทำ โดยปล่อยให้ ธรรมชาติสร้างเพื่อความเป็นไปในความเรียบง่ายของชีวิตและเกิดประโยชน์ที่กลมกล่อมที่สุด เซนมักพูดว่า “ให้คิด โดยไม่มีคิด” คนเราห้ามความคิดไม่ได้แต่ที่พูดอย่างนั้นเซนพยายามบอกว่าถึงแม้มีการคิดก็ให้คิดโดยไม่ปรุงแต่ง วางใจให้เป็นปกติและให้อิสระจากมายาจิตที่เป็นปกติ ไม่มีอะไรครอบงำ ถ้าจิตถูกครอบงำไม่ว่าดีหรือชั่ว นั้นเป็นจิต ไม่ปกติ ซึ่งเป็นจิตที่ไม่มีอิสระ (พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิตย์ อบอุ่น), 2564) การวางใจเป็นกลาง เชื่อใจในธรรมชาติ ปล่อยให้ธรรมชาติกระทำนำทางจะไม่ต้องสูญเสียพลังงาน และทรัพยากร มากมายเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ตนต้องการจะปั้นแต่งให้เป็น อย่างที่ใจต้องการ ปล่อยจิตให้เป็นอิสระไว้ ภาวะผูกพันต่อ สิ่งใดๆ ปล่อยความว่างเข้ามาแทนที่ การไม่ตัดสินใจคือการตัดสินใจแล้วเลือกแล้ว (นิโรธ จิตวิสุทธิ, 2564) เพราะถ้าเราไม่ตัดสินใจเลือก โลกจะเป็นผู้กำหนดเส้น ทางเดินชีวิตให้กับ เราเอง เราไม่ทราบว่าจะอะไรคือดีที่สุดในอนาคตแต่เราต้อง

ตัดสินใจ การตัดสินใจบ่อยๆ ทำให้เราเก่งขึ้น บางครั้ง มนุษย์เราต้องตัดสินใจแทรกแซงบางสิ่ง เพื่อผลลัพธ์ที่เราต้องการ แต่วะบิ-ชะบิ เป็นการที่ตัดสินใจแบบไม่ต้องทำอะไร เพื่อปล่อยให้ธรรมชาติทำงานและมันจะออกมา ในแบบที่เราไม่ต้อง ประดิษฐ์ตกแต่ง ปล่อยให้ มันเป็นไปใน แบบของมัน บ้างก็ไม่ได้เสียหายอะไร ปล่อยให้ธรรมชาติทำงาน เคารพซึ่งกันและกัน ก็เพราะสิ่งนี้มี สิ่งนั้นจึงมี ตามหลักปฏิจจสมุปบาท ดังนั้นทุกสิ่งในโลกล้วนโยงใย สอดประสานกันอยู่ทุกสรรพสิ่ง ไม่มีสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตใด ได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน ฉะนั้นอยู่โดย อิงอาศัยซึ่งกันและกันดังกลายณมิตรโดยไม่ก้าว ภาย ทำร้าย ซึ่งกัน ไม่ว่าจะเป็นต้นหญ้า ยุ้งหรือมด มนุษย์ก็ไม่ ควรอ้างสิทธิเหนือเพื่อนร่วมโลกที่จะ ควบคุมทุกสรรพสิ่งในชีวิต ทุก สรรพสิ่งถือกำเนิดมาจากปฐมเหตุเดียวกัน ฉะนั้นเราจึงต้องเคารพสิทธิ แห่งการดำรงอยู่อย่างเสมอภาคในฐานะ เพื่อนร่วมโลก (พระมหาสมภาร พรหมทา, 2526)

ทำไมต้องใช้วะบิ-ชะบิกับการงาน?

ในการทำงานคนหลายคนมักจะเครียด เพราะรู้สึกว่าการงานของตนนั้นยังไม่สมบูรณ์แบบ มีความผิดพลาด ซ่อนอยู่ บางครั้งทำการแก้ไขหลายรอบจนวินาทีสุดท้ายที่จะถึงเวลาต้องส่งงาน จริงๆแล้วถ้าเป็นแบบวะบิ-ชะ บิ เรามักจะนึกถึงความ Imperfect. จากที่บทความด้านบนได้กล่าวถึง ผู้ที่บรรลุสัจธรรมของความไม่เที่ยง มักรู้จัก ผ่อนคลายและปล่อยวาง ไม่ทุ่มเทกับชีวิตจนเกินพอดี ฉะนั้นก่อนจะลอนชันงานแต่ละชิ้น บางครั้งเราไม่จำเป็นต้อง รอให้งานเพอร์เฟกทุกชิ้นหรือไหม เพราะความเพอร์เฟกซ์มันไม่มีอยู่จริง ความสมบูรณ์แบบมันอยู่ที่จุดไหน ไม่มีใครตอบได้ การที่มีความ ผิดพลาดเล็กน้อยๆ ซ่อนอยู่โดยไม่ทำลายสาระสำคัญใหญ่ อาจทำให้งานเหล่านั้นมีเสน่ห์ความ สวยงามในตัวของมัน มันช่วยให้เราไม่ใช้เวลากับการงานเหล่านั้นมากเกินไปจนเกิดความวิตกกังวล เครียด ทำให้ร่างกายหลังคอลติซอล ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อร่างกายมนุษย์ การนั่งแก้ไขงานย้ำๆ ซ้ำๆ วนไป วนมา เป็น การสร้างความเครียด เพราะติดแต่จะหาข้อบกพร่อง จะเป็นการดีกว่าไหมที่เราทำแต่พอดี แล้วนำเวลาเหล่านั้น ไปมีความสุขกับชีวิต เช่น การได้ฟังเพลง เล่นดนตรี หรือ การมีปฏิสัมพันธ์กับ ครอบครัวที่มากขึ้น ใช้เวลาไปหัวเราะ กับเพื่อน หรือครอบครัว จะดีกว่าไหม

ความงามในแบบวะบิ-ชะบิเป็นอย่างไร?

การเปลี่ยนแปลงในชีวิต จะมีความงามที่เป็นแก่นของเราอยู่ตลอดไม่ว่าเวลาจะผ่านไปมาก หรือน้อยมันจะ มีความ Impermanent, Imperfect, และ Incomplete (เลนาร์ด โครน, 2562) ของเราในทุกขณะ ทุกช่วงชีวิตมีความสวยงาม ที่เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา การวาดหรือขีดเขียนของ เรากับผนังบ้านตอนเด็กๆ แล้วรอยเหล่านั้นยังปรากฏให้เราเห็นตอนโตจนถึงทุกวันนี้ ถึงแม้ มันจะมีสี จางๆ ที่ผ่านกาลเวลามาแล้ว แต่สิ่งนี้มีเรื่องราว รูปเหล่านั้นอาจจะเป็นเรื่องราวที่เราเคยจินตนาการ และ หัวเราะอย่างมีความสุขกับพ่อแม่เรา หรือแม้แต่โมเมนต์ที่เราโดนคุณแม่ดุว่าทำเลอะเทอะกำแพง ก็มีความทรง จำที่น่ารักในแบบของมัน, เรามองไปที่โต๊ะเขียนหนังสือที่เราใช้ตอนเด็ก อาจมีรอยบุบ รอยขีด เลอะสี รอยต่างๆ เหล่านี้มันทำให้โต๊ะดูไม่สมบูรณ์แบบเมื่อเรามองด้วยสายตา มันมีความ

Imperfect แต่มันมีเรื่องราวและจิต วิญญาณของมัน ซึ่งเมื่อมันผ่านกาลเวลามาแล้ว มันมีคุณค่าทางจิตใจ หรือแม้แต่ตู้กับข้าวคุณย่าคุณยายที่เรารักไป เปิดหาอาหารเมื่อเราหิวตอนเด็ก ถึงแม้มันจะเป็นตู้ไม้เก่าๆ มีร่องรอยมากมาย แต่มันมีคุณค่าทางจิตใจให้เราคิดถึง วันเวลาเก่าๆ หรือแม้แต่คิดถึงคุณย่าคุณยายเมื่อท่านจากพวกเราไปแล้ว

นอกจากเราจะเห็นคุณค่ามันในการนำมาใช้ต่อแล้ว ยังเป็นการไม่ต้องเสียทรัพยากร พลังงานมากมายเพื่อหาสิ่งใหม่มาทดแทนสิ่งเก่าที่ยังทรงคุณค่าเหล่านั้น เช่น เมื่อเราต้องหาตู้กับข้าวใบใหม่ทดแทน เพียงเพราะเรารู้สึกว่ามันไม่เข้ากับบ้านโมเดิร์นของเรา แต่กว่าจะได้ตู้ใหม่มา ต้องผ่านการหลอมเหล็กไปทำขวาน หรือทำใบตัด ในอุตสาหกรรมการถลุงเหล็กใช้ทรัพยากรมหาศาล การผลิตเชื้อเพลิงเพื่อให้ได้ความร้อนสูงต้องใช้ไม้มากมายเพื่อนำมาทำฟืนในสมัยก่อน ยุคปัจจุบันอาจเปลี่ยนเป็นขุด ถ่านหิน หรือใช้น้ำมันแทนเพื่อใช้ในการถลุงเหล็ก และยังมีขั้นตอนอีกหลากหลายกว่าจะมาเป็นใบมีดใช้ตัดไม้ การนำไม้มาทำด้าม หรือ ใช้สารพัดทรัพยากรในการสร้างรถเพื่อตัดไม้ ไปตัดไม้ในป่าที่มนุษย์เราปลูก แทนที่ป่าจะช่วยให้ออกซิเจนกับโลก หรืออาจไปตัดไม้ใหญ่ๆ ที่มีคุณค่าในป่า เพื่อนำเข้าโรงเลื่อย มีดีไซน์ดเนอร์ออกแบบตู้ การ ออกแบบอาจมีแค่กระดาษกับดินสอ ซึ่งก็ต้องมาจากการทำลายธรรมชาติอีกเช่นกัน หรือจะออกแบบบน คอมพิวเตอร์ สารพัดแร่ในดินที่ประกอบขึ้นเป็นคอมพิวเตอร์หนึ่งเครื่อง สุดท้ายใช้เครื่องพิมพ์ พิมพ์ออกมาบนกระดาษ ส่งให้บริษัททำตู้ ใช้กาบ ใช้น็อตให้ตะปูใช้เหล็ก สารพัดอุปกรณ์ให้ออกมาเป็นตู้ตามแบบที่ต้องการ ตู้ถูกขนส่งไปวางขายที่ร้านค้า เพื่อวางจำหน่าย เราไปเดินเลือกซื้อหา เฝินๆ ดูเหมือนไม่มีอะไรแคชชี-ห่อ, ชี-ห่อและจ่าย ชำระเงินค่าสินค้า ตู้ใหม่ก็มาวางอยู่ที่บ้านอย่างง่ายๆ ถ้าเราคิดตื้นๆ ท่อนเดียว ก็ไม่มีอะไร แคไม้ไม่กี่ แผ่นประกอบกันแล้วก็ แคยกมาวาง แต่ก่อนที่จะมาเป็นตู้ ตู้นี้ได้ผ่านการผลาญทรัพยากรโลกอย่างมากมาย รวม ถึงการเผาทรัพยากรน้ำมัน ของโลจิสติก ในทุกกระบวนการเปลี่ยนผ่าน ถ้าเราคิดว่าเราเพียง แต่ใช้เงินเพื่อการแลกเปลี่ยน แล้วให้ร้านค้าขนส่ง เพื่อยกตู้กลับมาที่บ้านเรา เพียงเพราะตู้เก่า ไม่เข้ากับความสะดวกสบายและบ้านในพื้นที่ใหม่ นี่เพียงสิ่งของชิ้นเดียว ที่มองดูเหมือนง่าย ๆ แต่ชีวิตเรายังมีสิ่งอื่นที่ต้องการและจำเป็นต้องใช้อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นอาหารที่เราบริโภค ทุกวัน เครื่องนุ่งห่มที่เราใส่ และสิ่งอื่นๆ อีกมากมายรอบตัวเรา สิ่งเหล่านี้ผ่านการผลาญทรัพยากรโลกมากมายใน ทุกการผลิต โดยเฉพาะในรูปแบบอุตสาหกรรม ถ้าเรานำอะปิ-อะปิมาใช้ เราก็แค่ซ่อมแซมล้างปัดฝุ่น แล้วก็ยกตู้เก่า มาใช้ ถ้ามันไม่เข้ากับพื้นที่ เราจะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ด้วยวิธีใด ด้วยวิธีการขัดหน้าออกแล้วทำสีใหม่ได้ไหม หรือ จะเป็นการทาสีทับไปเลย หรืออะไรก็ตาม ทำให้การสิ้นเปลืองทรัพยากรต่างๆ ของโลกลดน้อยลง รบกวณโลกน้อย ลง ช่วยกันลดความฟุ่มเฟือยคนละนิด โลกเราจะดีขึ้น เพราะสิ่งของต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้เป็นแก่นสารของชีวิตมนุษย์ เราเลย แต่มนุษย์มักยึดติดกับมัน ชีวิตและจิตวิญญาณที่ดีมีความสุขต่างหากเป็นสิ่งที่เราควรไฝหา ผูกพัน ลงแรง ไขว่คว้ามันมา เมื่อเราเข้าใจและยอมรับความธรรมดาของธรรมชาติว่าสิ่งต่างๆ ล้วน Impermanance,

Incomplete และ Imperfect ได้ เราจะยอมรับสิ่งต่างๆ ในแบบที่เป็นและใช้สิ่งของเหล่านั้น ต่อไปให้คุ้มค่าใน แบบวะปิ-ชะปิ

ข้อตรงข้ามของวะปิ-ชะปิ?

เมื่อเรากล่าวถึงวะปิ-ชะปิเรามองถึงความหลงใหลธรรมชาติไร้กาลเวลา ความเรียบง่าย ความเป็นปัจเจก มีขึ้นเดียวไม่ซ้ำแบบใคร มุ่งเน้นปัจจุบัน ผู้คนปรับตัวเข้าหาธรรมชาติและใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สะดวกใจกับความคลุมเครือ สีสันหม่นๆ วัสดุหยาบๆ ไร้รูปทรง ยอมรับกับความบอบสลาย และความเสื่อม สภาพ แต่เมื่อเรามองถึงความขัดแย้งกับแนวคิดหรือข้อตรงข้ามของวะปิ-ชะปิเรามักจะมองไปที่โมเดิร์นนิซึม หรือ พวกแมททีเรียลริซึม กลุ่มคนเหล่านี้มักมองหาการแสดงออกในที่สาธารณะ โฉนดงาม ชอบความเป็นเหตุเป็นผล มี ความยึดติดกับความคลุมเครือ มองหาคำตอบที่เป็นต้นแบบของสิ่งสากล ชอบการผลิตปริมาณมาก ตามแบบ มุ่ง เน้นอนาคต และเชื่อในการควบคุมธรรมชาติ หลงใหลในวิทยาการ ผู้คนปรับตัวเข้าหาเครื่องจักรองค์ประกอบ ของรูปทรงมักเป็นทรงเรขาคณิตหรือคิวบิกนิซึม วัสดุที่สมบูรณ์แบบคืออุดมคติ ไร้รอยต่อเกลี้ยงเกลา (เลนาร์ด โครน, 2562)

การเดินทางของวะปิ-ชะปิมาสู่ยุคโมเดิร์นนิซึมนั้นมีข้อดีและข้อเสียในตัวเองต่างกัน ข้อดีของวะปิ-ชะปิ เราได้กล่าวข้างต้นมาพอสมควรเกี่ยวกับความเป็นธรรมชาติ ประหยัด รักโลกและสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีข้อด้อยใน เรื่องการปรับตัว เพราะในโลกของสังคมในยุคปัจจุบันนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่มนุษย์เราจะเข้าไปยุ่งกับเทคโนโลยี การที่เราปฏิเสธการเข้าถึงเทคโนโลยีหมายถึงเรากำลังล้าหลังและไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันยุคใหม่ เราอาจ ปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มี และเมื่อมีเทคโนโลยีแล้วเราควรใช้สิ่งที่มีให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า แต่ทั้งวะปิ-ชะปิและโมเดิร์นนิซึมมีความเหมือนกันคือมุ่งเน้นนำเสนอความงามแบบนามธรรม จับต้องได้ เพียงแต่ คนละรูปแบบและวาระ หลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมมนุษย์เรามีความเป็นโมเดิร์นนิซึมมากขึ้น ชอบความเป็น เรขาคณิตหรือคิวบิกนิซึมซึ่งก็มีประโยชน์และข้อดีในด้านการเคลื่อนย้ายสะดวกและขนถ่ายได้ครั้งละจำนวนมาก ทำให้การขนส่งมีราคาถูกลง หรือการผลิตจำนวนมากแบบเป็นโมลัม ถึงแม้มันจะเป็นของไหล แต่มันสามารถผลิต สินค้าในปริมาณมากในราคาถูกแต่ยังคงตอบสนองฟังก์ชันการใช้งานได้เป็นอย่างดี หลังจากนั้นที่อยู่ที่เราจะเลือกกว่า สิ่งใดควรเป็นโมเดิร์นนิซึมสิ่งใดเรายังคงความเป็นวะปิ-ชะปิไว้เพื่อให้เราได้อนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อมให้ลูกหลาน เราในภายภาคหน้าได้อย่างเต็มภาคภูมิ ขึ้นอยู่กับความสุขที่เราพบได้จากสิ่งต่างๆ รอบตัว

บทสรุป

การนำปรัชญาวะปิ-ชะปิมานำมาใช้ในชีวิตประจำวันของเรา เมื่อเราลองนำแนวคิดวะปิ-ชะปิมาใช้ มันจะเป็นเหมือนการชมพรีวิวของภาพยนตร์ที่รวบรวมไคลแมกซ์ของเรื่อง การชมพรีวิวทำให้

เราทราบประเด็นสำคัญ และเข้าใจเรื่องราวแบบจับประเด็นสำคัญ ซึ่งก็คล้ายกับโคล้แมกซ์ซีวิต ลึกๆ ของเราที่มีต่อสรรพสิ่งรอบตัวอันจะ เป็นจุดเริ่มต้นในการตั้งคำถามต่อไปในเรื่องอื่น ว่าทำไม และอย่างไรในลำดับต่อไป เพื่อให้เข้าใจในคุณค่าของ การมีชีวิตรอยู่ วะปี-ชะปีเป็นรากฐานของการมอง ด้านความไม่สมบูรณ์แบบ เรียบง่าย และอ่อนไม่แข็งกระด้าง วาปี-ซาปีสอนให้เราเรียนรู้การมองวัตถุ ให้น้อยลง-มองจิตใจให้มากขึ้น เร่งรีบน้อยลง-ผ่อนคลายมากขึ้น โกลาหลน้อย ลง-สงบเย็นมากขึ้น บริโภคน้อยลง-สร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น ชับซ้อนน้อยลง-กระจ่างชัดมากขึ้น ตัดสินน้อยลง-ให้อภัย มากขึ้น อดโง่-จริงแท้มากขึ้น ชัดขึ้นน้อยลง-ยึดหยุ่นมากขึ้น ควบคุมน้อยลง-โอนอ่อนมากขึ้น ใช้ สมองน้อยลง-ใช้หัวใจมากขึ้น วะปี-ชะปีช่วยให้เราปล่อยวางจากความคิดที่ควรจะเป็น วะปี-ชะปี เป็นภูมิปัญญาอัน ล้ำค่า ช่วยให้รู้คุณค่าของความงามในตัวเองของสรรพสิ่ง ในความไม่สมบูรณ์แบบใน โลกใบนี้ มีความงามและความสมบูรณ์ในตัวของตัวเองของทุกสิ่งเองซ่อนอยู่ เพียงแต่อยู่ที่การปรับมุมมอง ความ ไม่สมบูรณ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏคือความสมบูรณ์ของความเป็นเช่นนั้นอันมีความงามโดยตัวของสิ่งที่เป็น หรือ มีนั่นเอง การน้อมนำวาปี-ซาปีมาใช้ทำให้เห็นความสอดคล้องกันระหว่างความงามและความ ไม่สมบูรณ์แบบ ช่วยให้เราสงบ เข้มแข็งอดทนเพื่อให้เราเผชิญหน้ากับความเจ็บป่วยของยุคสมัย ทำให้เราเป็นตัวของตัวเอง ทำให้ เราสามารถค้นพบว่า เราสามารถพบความงามในที่ที่ไม่ควรจะมี และทำให้ชีวิตทุกวันเป็นประตุ สู่ความเบิกบาน

เอกสารอ้างอิง

- เบท เคมป์ตัน. (2563). *Wabi Sabi: วะปี ชะปี แต่ความไม่สมบูรณ์แบบของชีวิต*. วุฒิชัย ฤๅษณะ ประกรกิจ ผู้แปล. กรุงเทพฯ: Amarinbook.
- มาซาโนบุ ฟูกุโอกะ. (2534). *ไล่เดือนรำพึง: ชายเฒ่าผู้หว่านเมล็ดพันธุ์ในทะเลทราย*. นพรัตน์ วนท ยาพิทักษ์ ผู้แปล. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิตย์ อบอ่น). (2564). *เส้นทางสู่เซน The road to Zen*. นนทบุรี: นิติธรรม การพิมพ์.
- พระมหาสมภาร พรหมทา. (2526). *กระแสน้ำแห่งความเงียบ Zen Art for Medi-tation*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุติจักร.
- นิโรธ จิตวิสุทธิ. (2564). *วิธีแห่งเต๋า: กระทำโดยไม่กระทำ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ก้าวแรก.
- เลนาร์ด โคเรน. (2562). *วะปี-ชะปี*. สายพิณ ฤๅษณการณ ฮัมดानी ผู้แปล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openbooks.
- Philip J. Ivanhoe & Bryan W. Van Norden. (2001). *Read-ings In Classical Chinese Philosophy, Laozi ("The Daodejing")*. New York. Seven Bridges Press.